

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra sociologie

Posudek vedoucího bakalářské práce

Jméno autora	Polina Plaksina
Název práce	Etnická identita a její uchování v českém prostředí
Studijní obor	Sociologie obecná a empirická
Vedoucí práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Doc. Mgr. Ján Bunčák, CSc. Katedra sociologie, Filozofická fakulta UHK
Oponent práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Doc. RNDr. Milan Tuček, CSc. Katedra sociologie, Filozofická fakulta UHK
Rok obhajoby	2023

Hodnocení cíle/ů práce

(charakteristika cíle, způsob jeho stanovení, užitečnost cíle, slovně)

Cíl práce je ambiciózní, je zaměřen na poznání individuálních strategií uchování původní ruské resp. ukrajinské národní identity a porovnání těchto strategií se strategiemi, které volí pro uchování své původní národní identity migranti z Vietnamu. Poznání těchto strategií by bylo přínosem tak z teoretického, jako i praktického hlediska.

Hodnocení obsahové stránky práce

<i>Užití zásadní odborné literatury a zdrojů</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Přiměřená odborná terminologie práce</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Vhodně zvolená metodologie</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Práce s výzkumnými otázkami</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Adekvátní průběh analýzy dat</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Splnění deklarovaného cíle/cílů práce</i>	ano	s výhradami	ne

Hodnocení formálních kritérií práce

<i>Stylistická úroveň práce</i>	dobrá	s výhradami	špatná
<i>Pravopis a gramatika</i>			
<i>Vhodná grafická úprava stránkování a textu</i>	dobrá	s výhradami	špatná
<i>Zpracování tabulek, obrázků, příloh</i>			

Zásadní připomínky k obsahové úrovni práce

Připomínky k teoretické části

V první řadě upozorňuji na nevhodnou autorčinu osobní výchozí hodnotovou orientaci v přístupu k tématu, podle níž: „... zachování vlastní etnické identity má stále velký význam.“ Nadřazuje tím vlastní původní identitu nad nově nabytou. Nelze zdůvodnit, že první identita je lepší, hodnotnější nežli nově nabytá. (Proč by měla být identita Józefa Korzeniowského lepší než identita Josepha Conrada?) Současná teorie, jak píše i autorka práce, řeší tento problém zavedením pojmu vícenásobné, pluralitní identity. Autorka sama v teoretické části zdůrazňuje dualitu formování osobní identity jako osobního výběru a reakce vůči ostatním, nebo když píše o „přepínání“ sociálních identit podle S. Huntingtona . (str. 11, str. 16)

Teoretická část práce je zpracována pečlivě a s využitím velkého počtu literárních zdrojů. Oceňuji rovněž propojení teoretické části s empirickou, teorie v její práci není pouhou ozdobou, ale organickým východiskem pro empirické šetření a interpretaci výsledků.

Připomínky k empirické části

Výzkumný vzorek je velice malý, je tvořen šesti studentkami a studenty z Ruska a Ukrajiny. Výzkum se tedy zaměřen na etnickou identitu a akulturaci lidí, kteří si sami zvolili Česko za místo svého studia a pobytu v době studia. Autorka nezjišťovala, v čem v době výzkumu byly rozdíly mezi etnickou identitou ruských a ukrajinských studentů, zda je to rozdíl pouze v národnosti (státní příslušnosti), nebo v obsahu jejich etnické identity existovali i jiné rozdíly. Pro zkoumání etnické identity kladou důležité otázky právě blízká etnika: Rusové – Ukrajinci, Češi – Slováci, Chorvati – Srbové. Nepostřehnutí této otázky je důsledkem „malé hloubky“ rozhovorů a důrazem na rychlé zodpovězení připravených otázek podle scénáře rozhovorů.

Autorka ve své vzorce šesti studentek a studentů zdařile identifikovala strategii vedoucí k integraci, strategii getoizace a strategii izolace, kterou volili respondenti. Zajímavý je autorčin návrat k nadřazování původní identity nad novou, respektive chápání nabytí nové etnické identity jako hrozby: „Pro jednotlivce může být náročné udržet svou původní etnickou identitu beze změn ...“ Ať je to upozorněním pro autorku, že ani sociolog výzkumník není oproštěn od některých hluboce zakořeněných sociálních konstruktů a stereotypů.

V empirické části postrádám pokus o porovnání způsobů zachování původní etnické identity Rusů a Ukrajinců na jedné a Vietnamců na druhé straně. Tak jako je mezi Rusi, Ukrajinci a Čechy základním znakem jistá blízkost, mezi Čechy a Vietnamci převládá rozdílnost a vzdálenost. Ukázka z literárních pramenů, když už ne vlastní výzkum, by byl zásadním obohacením práce, proto byl i původně zahrnut mezi cíle práce.

Zásadní připomínky k formální úrovni práce

Otázky k obhajobě práce

1. Pokuste se dodatečně o specifikaci etnických rozdílů mezi Rusi a Ukrajinci, co je spojuje a co rozděluje jako členy různých etnických skupin?
2. Proč současná západní sociologie nepoužívá pojmu „rasa“?

Stručné slovní hodnocení (dle uvážení posuzovatele)¹

Výsledné hodnocení práce

Navržené hodnocení

Práci hodnotím známkou C

datum a místo

podpis autora posudku

¹ Např. náročnost tématu, specifika řešení, samostatnost nebo invence studenta, co jsou hlavní klady, nedostatky práce, případně jaký je přínos, nebo využitelnost práce, navrhovaná doporučení k možnému zužitkování práce; zejména však návrh řešení pro případ nedoporučujícího posudku: a) upřesnit, doplnit nebo rozvést stanovenou pasáž, b) opravit, přepracovat stanovenou pasáž, c) přepracovat celou práci na zadané téma, d) vypracovat novou práci na nové téma.